

KLÍŠŤOVÁ ENCEFALITIDA (KE)

O NEMOCI

Charakteristika

Klíšťová encefalitida je onemocnění CNS, vyvolané viry z čeledi Flaviviridae.

Zdroj infekce

Rezervoárem onemocnění jsou zvířata (ptáci, savci). KE je antropozoonóza (nemoc přenášená ze zvířat na člověka).

Výskyt

Nakažená klíšťata v různých vývojových stádiích se vyskytují ve všech krajích České republiky. Klíšťata se nacházejí i v městské zeleni, příměstských parcích a kolem velkých měst. Aktivní jsou především od jara do podzimu. ČR má nejvyšší výskyt z celého území dnešní EU za posledních 40 let. Endemické oblasti sahají od Holandska po asijský Dálný východ a od Albánie na jihu až téměř po hranice severního polárního kruhu ve Finsku.

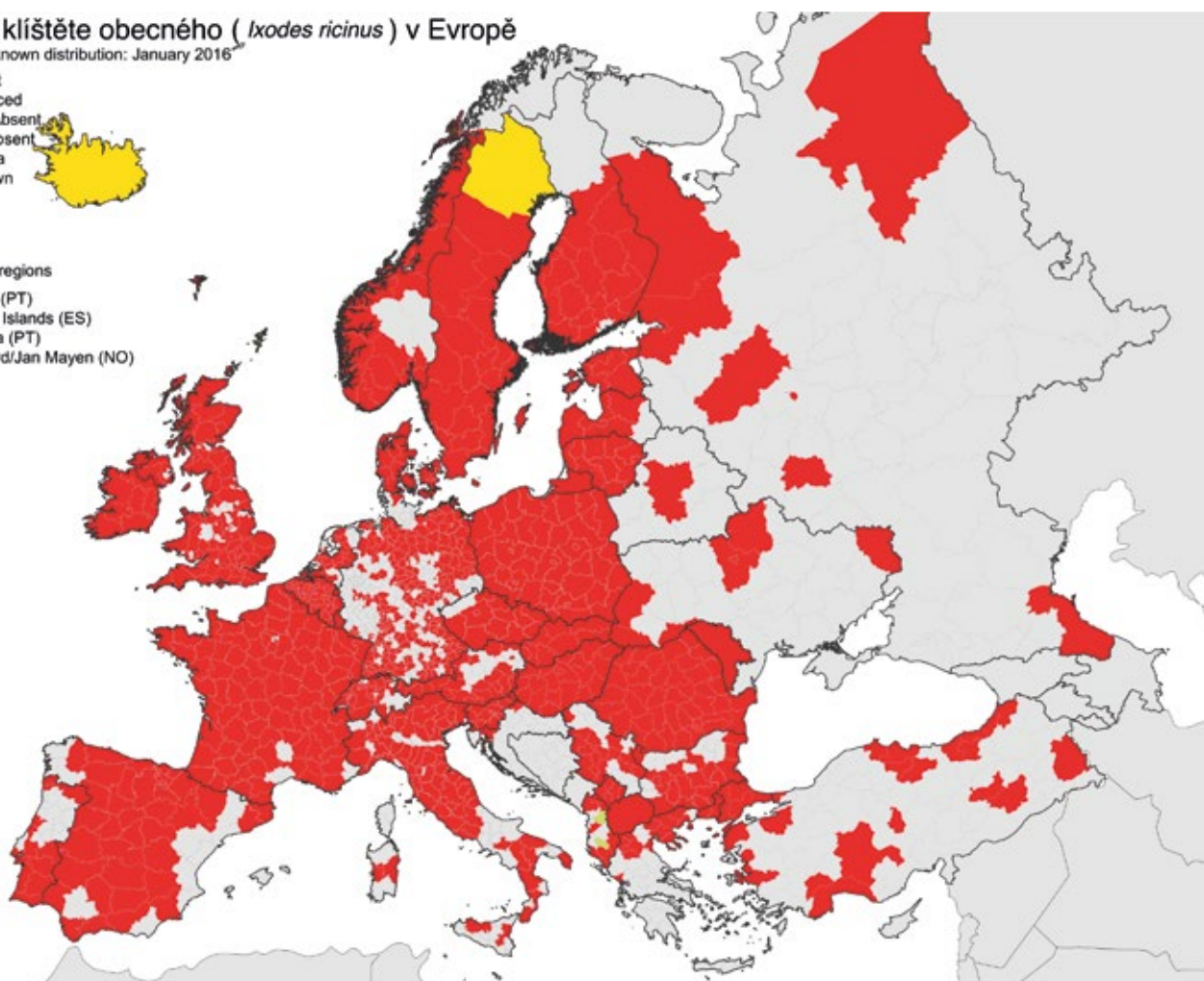
Výskyt klíštěte obecného (*Ixodes ricinus*) v Evropě

Current known distribution: January 2016

- Present
- Introduced
- Antic. Absent
- Obs. Absent
- No Data
- Unknown

Outermost regions

- Azores (PT)
- Canary Islands (ES)
- Madeira (PT)
- Svalbard/Jan Mayen (NO)

Zdroj : Evropská centrála infekčních nemocí (ECDC)

KLÍŠŤOVÁ ENCEFALITIDA (KE)

Přenos

Přisátým infikovaným klíštětem, pitím syrového mléka nakažených zvířat (kozy, ovce, krávy), výjimečně poraněním při vytahování infekčního klíštěte. U velké části postižených chybí anamnéza přisátí klíštěte, suspektní přenos nymfou o velikosti 1 mm. Argument „Nemívám klíšťata“ tak neobstojí.

Inkubační doba

7–14 dní od přisátí klíštěte, výjimečně v rozmezí 3–30 dní.

Onemocnění

Probíhá většinou dvoufázově, může také probíhat inaparentně (bezpříznakově) nebo abortivně (proběhne jenom jedna fáze onemocnění).

- 1. fáze** – nespecifické chřipkové příznaky (bolesti kloubů, svalů, zvýšená teplota, bolesti hlavy, nechutenství, únava) trvají 3 dny.
- 2. fáze** – vysoká horečka, kruté bolesti hlavy, zvracení, světloplachost. Při poškození CNS ztuhnutí svalů na šíji, svalový třes, nervové obrny, závratě, poruchy paměti, spánku, dezorientace. Akutní stav trvá 2 až 3 týdny.

Po prodělání onemocnění mohou vzniknout trvalé následky psychické (chronické bolesti hlavy, poruchy spánku, závratě, poruchy soustředění, deprese) nebo fyzické (třes, poruchy rovnováhy, obrna svalů v obličeji, obrna horních končetin). **Přisátí klíštěte mezi první a druhou dávkou nezhoršuje prognózu nemoci**, může být naopak částečná protekce. Riziko trvalých následků stoupá s věkem, u malých dětí je výskyt paralýz nižší, **následky virové meningitidy u dětské populace však zahrnují: chronické bolesti hlavy, nespavost, dlouhodobé poruchy koncentrace či zhoršení prospěchu ve škole.**

Léčba

Pouze symptomatická (analgetika, infuze, kortikoidy, vitamíny, apod.).

Imunita

Pokud pacient prodělal prokazatelně toto onemocnění v dospělosti, imunita by měla být celoživotní. Pokud se tak stalo v dětství, doporučuje se kontrola protilátek za 30 až 40 let.

PREVENCE

- 1. Očkování** lze aplikovat během celého roku. Člověk je chráněn po druhé dávce již za 14 dní. Možné očkovat už od 1 roku věku neomezeně. **Vysoká účinnost vakcíny i u starších seniorů a chronicky nemocných osob s oslabenou imunitou.**
- 2. Ochranné oblečení** zabrání přisátí klíštěte. Pevná obuv, ponožky a kalhoty stažené do ponožek. Klíště se dostává na tělo štěrbinou mezi kalhotami a obuví, leze směrem vzhůru do teplých, vlhkých míst, kde se přisaje.
- 3. Repelent** je nejlépe použít na kůži i oblečení. Zabrání vniknutí a přisátí klíštěte. Na kalhoty, okraje rukávu a boty lze použít insekticidy.